

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Ministeren for udenrigsøkonomi (Krag):

Jeg har herved den ære for det høje ting at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af statut for Den internationale Atomenergi-Organisation, undertegnet i New York den 26. oktober 1956. Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvide til de til forslaget knyttede bemærkninger, skal jeg udtale følgende:

Formålet med oprettelsen af Den internationale Atomenergi-Organisation er at skabe grundlag for et verdensomspændende samarbejde om den fredelige udnyttelse af atomenergien. Atomenergiorganisationen skal virke som formidler af materialer og teknisk viden på atomenergiområdet mellem de teknisk fremskredne og de teknisk tilbagestående lande. Fordelen herved er først og fremmest, at særlige betingelser, som kunne tænkes knyttet til teknisk bistand på bilateral basis, ikke vil komme på tale, når bistanden formidles gennem en international organisation. Endvidere er det af største vigtighed, at der etableres kontrol med anvendelsen af den gennem organisationen formidlede bistand med det formål at forhindre, at atombrændsel m. v. anvendes til fremstilling af atomvåben.

Set fra et dansk synspunkt må oprettelsen af organisationen alene af hensyn til de her nævnte forhold hilses velkommen. På tærsklen til den nye industrielle revolution, som udnyttelsen af atomenergien bærer kimen til, er det af største vigtighed, at der tages skridt til at hindre, at uligheden mellem de teknisk udviklede og de teknisk tilbagestående lande øges.

Det var ikke mindst erkendelsen af disse forholds betydning, som førte til det i FN's historie enestående resultat, at 82 lande den 24. oktober 1956 enstemmigt vedtog den statut, som nu ligger på folketingets bord, og at 70 af disse lande — deriblandt samtlige stormagter — to dage efter så sig i stand til at undertegne statuten.

Jeg skal kort omtale statuttens vigtigste bestemmelser.

Atomenergiorganisationen skal mod betaling erhverve atombrændsel, reaktorer samt teknisk viden fra de medlemslande, som erklærer sig rede til at yde sådanne leverancer. De medlemslande, som ønsker bi-

stand, kan mod betaling opnå denne fra organisationen, men skal samtidig forpligte sig til ikke at anvende de modtagne ydelser til fremme af militære formål og skal i overensstemmelse hermed underkaste sig organisationens kontrol. Bestemmelserne om denne sikkerhedskontrol var genstand for meget indgående drøftelser på konferencen i New York i september—oktober f. å. Fra dansk side støttede man forslaget om gennemførelse af en effektiv og omfattende kontrolordning. Vi anså det for uheldigt, hvis der gennem organisationens arbejde skulle kunne skabes grundlag for en udvidelse af den landekreds, der kan producere atomvåben. Dette ville være i modstrid med FN's politik. Bestemmelserne om sikkerhedskontrollen er dog udformet på en sådan måde, at der tages behørigt hensyn til medlemslandenes suveræne rettigheder og til hemmeligholdelse af den viden, som de af organisationen udsendte kontrolinspektører måtte erhverve. Disse inspektører skal til enhver tid have adgang til alle lokaliteter og data samt til alle personer beskæftiget med atomenergispørgsmål i de lande, der modtager bistand fra organisationen, i det omfang, det er nødvendigt for at holde regnskab over det atombrændsel, der er leveret af organisationen. Inspektørerne skal dog udpeges i samråd med vedkommende medlemsstat, og hvis medlemslandet ønsker det, skal de ledsages af nationale repræsentanter. Såfremt der gennem kontrollen konstateres en tilsidesættelse af modtagerstatens forpligtelser, kan yderligere bistand blive indstillet og leverede materialer kræves tilbageleveret.

Organisationens kontrolinspektører skal imidlertid ikke direkte kunne udøve nogen form for myndighed over for virksomheder eller personer i modtagerlandene. Deres opgave vil alene være at undersøge faktiske forhold, og der er ikke tale om at overdrage organisationen nogen beføjelse, som efter grundloven tilkommer danske myndigheder. Fra dansk side er der således ingen betænkeligheder ved disse bestemmelser i statuten. Tværtimod er stillingen den, at eftersom Danmark i alt fald i den overskuelige fremtid vil være afhængig af tilførsler udefra af atombrændsel m. v., som af leverandørlandene vil kræves kontrolleret, så kan det kun være i vor interesse, at der tilvejebrin-